

Klimaatactieplan

Rapportering 2023 – Planning 2024

Noot

Farys verzorgt diensten voor steden en gemeenten, organisaties (dewelke onderhevig zijn aan de wet op de overheidsopdrachten WOO) en industriële organisaties (hierna deelnemers, partners genoemd). Farys is de overkoepelende naam voor de activiteiten van de intergemeentelijke samenwerkingsverbanden van TMVW en TMVS (Creat Services) en de activiteiten van Creat CV. TMVW staat in voor de opdrachthoudende activiteiten: drinkwaterdistributie en -transport, zuivering en beheer van sportaccommodaties. TMVS staat in voor de dienstverlenende activiteiten in het kader van de ondersteuning van de aankoopactiviteiten via een webportaal met de naam CREAT. Ook de partners van Creat CV doen beroep op dit portaal.

Sinds einde maart 2023 zijn alle activiteiten ondergebracht onder de nieuwe bedrijfsnaam Farys ov, opdrachthoudende vereniging georganiseerd volgens het Decreet over het Lokaal Bestuur Farys ov biedt in samenwerking met de steden en de gemeenten een groot gamma van producten en diensten aan voor klanten en deelnemers: winning, productie en transport drinkwater, distributie drinkwater, zuivering, sport& recreatie.

Inhoud

1	Situering	4
2	Realisaties 2023	8
2.1	Strategische projecten.....	8
2.1.1	Strategische alliantieprojecten.....	8
2.1.2	Strategische innovatieprojecten	14
2.1.3	Strategische portfolioprojecten.....	19
2.2	Bedrijfsgebonden projecten.....	24
2.2.1	Beleidsmatige programma's	24
2.2.2	Sociaal engagement	28
2.3	Overzicht acties 2023	31
3	Plan 2024.....	32
3.1	Aanpak	32
3.2	Overzicht acties 2024	33

1 Situering

De nieuwe visienota “Strategie 2019-2025 Samen werken aan de toekomst” werd in oktober 2019 door de bestuursorganen goedgekeurd. Deze visienota omvat de missie van Farys:

Als ondernemende vertrouwenspartner van deelnemers garandeert Farys de levering van betaalbaar en kwaliteitsvol drinkwater in alle omstandigheden.

Farys zorgt voor een betrouwbaar transportnet, staat in voor een continue levering en distributie van drinkwater en de sanering van afvalwater.

Farys gaat duurzaam om met water en benadert het circulair.

Farys staat ten dienste van onze deelnemers en partners.

Farys biedt hun een hoogkwalitatieve service met toegevoegde waarde, stelt haar onderscheidende kennis en kunde ter beschikking bij het beheer van hun activiteiten en projecten en neemt hierin een pioniersrol op.

Farys benut maximaal elke kans tot samenwerking met alle stakeholders (en nutpartners).

Deze missie wordt vertaald in een aantal doelstellingen. In die doelstellingen staan op economisch vlak “innovatie en duurzaamheid” op de agenda.

Duurzaam ondernemen is reeds jaren in de missie & visie opgenomen. De vernieuwde toekomstvisie 2019-2025 sluit aan bij het “strategisch plan van 2017”, waarbij duurzaam ondernemen als strategische prioriteit werd geformuleerd. Daar werd een jaarrapportering en een jaaractieplan geïntroduceerd. Deze rapportering is terug te vinden op de publieke website van Farys.

Duurzaam ondernemen is enkel haalbaar wanneer elk personeelslid hiervan overtuigd is. Het team van FM Beheer zorgt samen met het directieteam voor de implementatie en de opvolging. Deze acties zijn dynamisch en gekoppeld aan de 17 duurzame ontwikkelingsdoelstellingen of Sustainable Development Goal’s (SDG’s) van de Verenigde Naties die tegen 2030 gerealiseerd moeten zijn.

ECOLOGISCH CRITERIUM

- Afvalbeheer
- Impact en verminderde uitstoot van broeikasgassen
- Preventie van milieurisico's
- Energie-efficiëntie
- Lucht- en waterverontreiniging
- Verlies en herstel van biodiversiteit

SOCIAAL CRITERIUM

- Naleving van mensen- en arbeidsrechten
- Arbeidsomstandigheden
- Preventie van ongevallen
- Betrekkingen met medewerkers
- Sociale dialoog
- Billijkheid op het gebied van werkgelegenheid
- Genderdiversiteit
- Beloningsverschillen
- Corruptiebestrijding
- Vorming van het personeel
- Ketens van onderaannemers

GOVERNANCE CRITERIUM

- Transparantie van aandeelhouderschap en van structuren
- Rechten van de aandeelhouders
- Onafhankelijkheid van de raad van bestuur
- Toezicht op de raad van bestuur
- Diversiteit van het management
- Transparantie van gegevens
- Bedrijfsethiek (gedragscode)
- Billijkheid van de remuneratie van het uitvoerend management
- Op duurzaamheid gebaseerde beloning
- Aanwezigheid van een Comité ter controle van de boekhouding

Bron: Instituut van Bedrijfsrevisoren

Deze 17 SDG's werden ondertussen vertaald naar 10 Europese Sustainable Goals met focus op Environment, Social and Governance. Deze ESG krijgen invulling volgens de ESRS (European Sustainability Reporting Standards) en worden gerapporteerd volgens de instructies van het CSRD rapport (Corporate Sustainability Reporting Directives) ook wel het duurzaamheidsrapport genoemd. De ESG-rapportering dient de inspanningen van het bedrijf m.b.t. de (17) SDG's concreet en meetbaar te maken. Er wordt evenwel gewezen op de noodzaak om m.b.t. KPI's steeds de nodige duiding te voorzien.

Er wordt eveneens opgemerkt dat Farys al herhaaldelijk ESG-gerelateerde informatie heeft moeten aanleveren aan ondernemingen die wél reeds rapporteringsplichtig zijn (voor processen waarbij Farys een speler is in het 'voortraject').

		PEACE	PEOPLE					PROSPERITY					PLANET					PARTNERSHIP	Totaal aantal
	SDG	16	1	2	3	4	5	7	8	9	10	11	6	12	13	14	15	17	
2023	Gepland	2	0	1	4	3	1	0	2	10	0	1	5	5	2	0	0	2	38
	Geslaagd	2	0	1	4	3	1	0	2	10	0	1	5	4	2	0	0	2	37

Jaarlijks worden de acties ter certificatie voorgelegd aan Voka. De audit wordt door leden van Voka en experts uit het bedrijfsleven uitgevoerd en gaat door op 21 maart 2024. Het **klimaatactieplan 2023** omvatte 38 acties over de doelstellingen heen, waarvan 37 zijn gerealiseerd en 1 niet langer wordt weerhouden. Hierdoor bestendigde Farys in 2023 haar titel van laureaat op basis van het duurzaamheidsbeleid en de uitgevoerde acties.

 Charter
Duurzaam Ondernemen

2023 • Laureaat

Toegekend door de evaluatiecommissie van het VCDO Oost-Vlaanderen aan

-----
FARYS
 Gent

Op basis van het duurzaamheidsbeleid en de acties uitgevoerd in het jaar 2022 in lijn met de duurzame ontwikkelingsdoelstellingen van de Verenigde Naties.

Toegekend op 14/6/2023 - geldig tot 30/6/2024

Geert Moerman
Gedelegeerd bestuurder
Voka Kamer van Koophandel Oost-Vlaanderen

In 2022 werd eveneens het Unitar-certificaat als SDG-Champion behaald. Unitar is het opleidingscentrum van de Verenigde Naties in België.

Het engagement van het bedrijf is niet alleen uitgesproken in de strategische visie, maar tevens verwoord in de duurzaamheidsverklaring. Deze is [op de website](#) terug te vinden en geheel gealigneerd op de duurzame ontwikkelingsdoelstellingen.

In lijn met de bedrijfsstrategie zetten we voor het **klimaatactieplan 2024** verder in op duurzaam bedrijfsbeleid. Het plan blijft ambitieus met opnieuw 25 acties. De langlopende (vaak strategische) projecten krijgen verdere uitvulling. Enkele korte termijndoelstellingen werden gerealiseerd en zijn vervangen door actuelere korte termijnacties duurzaamheid. In globa is er een gelijkaardige spreiding over de 17 SDG's en de 10 ESRS doelstellingen als in 2023.

	PEACE	PEOPLE						PROSPERITY					PLANET					PARTNERSHIP
SDG	16	1	2	3	4	5	11	7	8	9	10	11	6	12	13	14	15	17
ESG - ESRS	G1	S1	S1	S4	S1	S1	S3	E4	S2	E2/E5	S2	E1	E3	E2/E5	E1	E3	E4	G1
Hoofditem	0	0	0	3	3	0	1	1	0	8	0	2	4	3	2	0	0	2
Ondersteunend item	2	0	0	1	2	2	0	3	4	4	1	4	1	1	2	1	0	4
Totaal	2	0	0	4	5	2	1	4	4	12	1	6	5	4	4	1	0	6

2 Realisaties 2023

2.1 Strategische projecten

De bedrijfsstrategie kent 3 pijlers: de alliantiestrategie, de portfoliostrategie en de innovatiestrategie. Vanuit deze strategische pijlers worden meerdere duurzame projecten gestimuleerd, die elk op hun manier bijdragen tot het resultaat van elke bedrijfsactiviteit: drinkwater, zuivering en sport.

2.1.1 Strategische alliantieprojecten

Concreet is er aan volgende strategische alliantieprojecten gewerkt in 2023:

Klimaatactie	Thema	SDG	ESRS	Omschrijving
1. Alliantiestrategie 2. AquaDuct 3. Waterproductiecentrum	Planeet		E3	Verzeker toegang en duurzaam beheer van water en sanitair voor iedereen. Duurzaam watergebruik.
De Ganzepoot 4. Blue Deal 5. Farys 2030+	Welvaart		E4	Verzeker toegang tot betaalbare, betrouwbare, duurzame en moderne energie voor iedereen. - Hernieuwbare energie - Duurzame energieproductie - Engagement in duurzame energieprojecten
	Planeet		E1	Neem dringend actie om de klimaatverandering en haar impact te bestrijden. Door rationeel energiegebruik de reductie van broeikasgassen bespoedigen.
	Partnerschap		G1	Versterk de implementatiemiddelen en revitaliseer het wereldwijd partnerschap voor duurzame ontwikkeling. Watergerelateerde ontwikkelingsondersteuning.

1. Alliantiestrategie

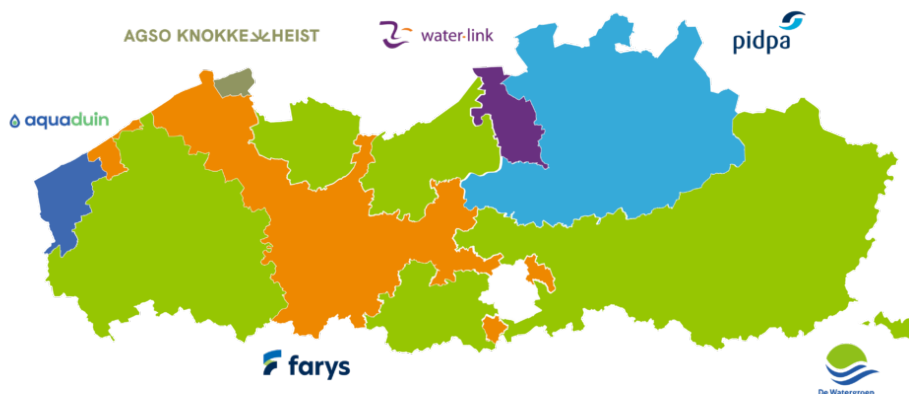
Waterunie

Een proactief antwoord bieden op duurzame uitdagingen zoals circulariteit en leveringszekerheid van betaalbaar drinkwater via samenwerking is een trigger voor de keuze voor een alliantiestrategie en in bredere zin, samenwerking met alle relevante partners ter zake. Samen met **De Watergroep** werd beslist een gezamenlijke dochter op te richten. De objectieven hiertoe zijn evident. Samen sta je beleidsmatig, operationeel en financieel sterker om in de toekomst in te spelen op uitdagingen die ontstaan uit de klimaatverandering en geschetst worden in beleidsteksten zoals de Blue Deal.

Binnen de dochter zijn er 4 concrete pilootprojecten:

- 1) gezamenlijk (automatiseren van) netmonitoring en -sturing
- 2) gezamenlijk optimaliseren van opslagcapaciteit (ASR)
- 3) gezamenlijk optimaliseren van aan – en verkoopcontracten
- 4) gezamenlijk coördineren van investeringen

Binnen de alliantiestrategie en de gerichte *samenwerking met De Watergroep* zal het ruime aanbod van AquaDomo voor legionellabeheer ook verruimd worden naar het werkingsgebied van De Watergroep.

Samenwerking met AGSO Knokke-Heist

Met het *waterbedrijf van Knokke-Heist* bestaat een zeer lange samenwerking voor de toelevering van drinkwater aan het lokale distributienet van de gemeente. Op 22 februari 2022 werd een overeenkomst ondertekend om ook voor andere activiteiten nauwer samen te werken en zo gezamenlijk de uitdagingen door onder meer de klimaatevolutie aan te gaan. AGSO Knokke-Heist zal voortaan beroep doen op de expertise van Farys in het beheer en uitbating van drinkwaterinfrastructuur en netten.

2. AquaDuct

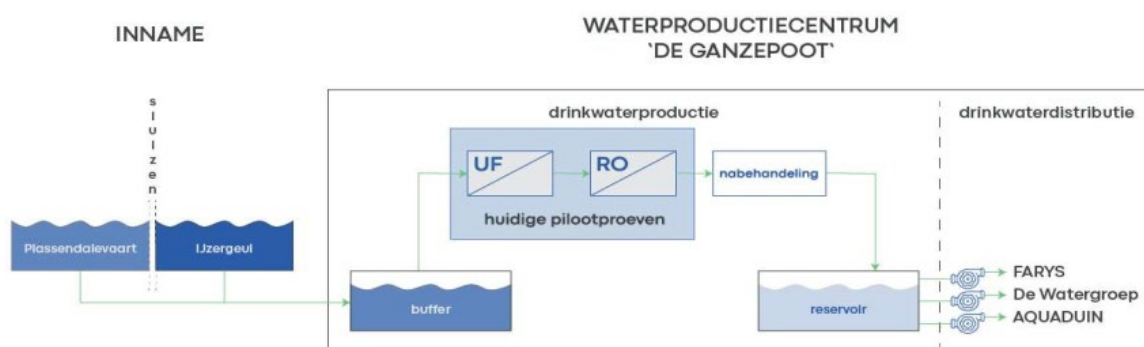
Het *waterproductiecentrum in Oostende* (WPCO), dat in 2020 in gebruik genomen werd, kende in 2021, na het bekomen van de nodige vergunningen, een verdubbeling in capaciteit. Vooral om piekleveringen in het westen van ons leveringsgebied in droge periodes te vrijwaren, is extra productiecapaciteit in het westen van Vlaanderen noodzakelijk. Met de verdubbeling komt er een capaciteit van 24 miljoen liter drinkwater per dag, of zo'n 8 miljoen kubieke meter per jaar.

3. Waterproductiecentrum De Ganzepoot

In aanwezigheid van Vlaams minister Zuhal Demir werd op 15 januari 2022 het startschot gegeven voor een uniek proefproject: een pilootinstallatie om zowel zoet, brak als zout water te zuiveren tot drinkwaterkwaliteit. Het proefproject aan de Ganzepoot is een belangrijke pijler in de strategie van de 3 waterbedrijven Farys, Aquaduin en De Watergroep, om een klimaatrobuuste watervoorziening uit te bouwen. Daarbij hoort het aanboren van nieuwe bronnen die ook bij langdurige droogte beschikbaar blijven, met name via **zeewaterontzilting**. De proefinstallatie in Nieuwpoort moet nu minstens 3 maanden draaien en bootst het membraangedeelte van het waterproductieproces op kleinere schaal na. Als de innovatieve technologie positieve testresultaten kan voorleggen, wordt er tegen 2025 een nieuw waterproductiecentrum gebouwd dat drinkwater kan leveren voor ruim 30.000 gezinnen.

De Ganzepoot is een sluiscomplex in de achterhaven van de stad Nieuwpoort. In het complex komen zes waterwegen bij elkaar, die via de Ganzepoot en de IJzermondung met de Noordzee worden verbonden.

4. Blue Deal: de strijd tegen droogte en waterschaarste

Situering en context Blue Deal

De klimaatverandering zorgt ervoor dat er zich steeds meer extremen voordoen: we zullen meer lange droge periodes met verhoogde risico's op watertekort krijgen, afgewisseld met korte periodes met hevige regenval die potentieel meer wateroverlast veroorzaken.

Daartoe zijn er meerdere initiatieven die Vlaanderen neemt. De maatregelen zijn gebundeld in de **Blue Deal**¹, die de basis vormt van het hoofdstuk "Risico's op watertekort en wateroverlast minimaliseren" van het Vlaams Klimaat Adaptatieplan 2021-2030.

De deal vormt ook een hoeksteen van het "waterschaarste- en droogterisicobeheerplan", een onderdeel van de stroomgebiedbeheersplannen 2022-2027. De uitvoering van de Blue Deal wordt bewaakt door een High Level Taskforce Droogte. Hierin laat Vlaams minister Demir zich bijstaan door betrokken ministers, wetenschappers en professionals. Onder meer de voorzitter van de Droogtecommissie, Bernard De Potter, en als vertegenwoordiger van AquaFlanders, Marleen Porto-Carrero, bieden ondersteuning aan deze Taskforce.

Hemelwaterplan

De maatregelen opgenomen in de Blue Deal hebben ongetwijfeld een positieve impact op de toekomstige drinkwatervoorziening en het omgaan met water. Het beschikken over een **klimaatrobuust hemelwaterplan**, waarbij rekening wordt gehouden met een droogtecomponent, wordt in de Blue Deal als een verplichting gesteld aan een gemeente om vanaf 2024 nog toegang te hebben tot watergerelateerde subsidies.

Farys wenst enerzijds zijn hemelwaterplannen af te stemmen op de uitdagingen die klimaatverandering met zich meebrengt en anderzijds te evalueren hoe de impact van droogte(maatregelen) kan geëvalueerd worden conform de Blue Deal. Ter aanvulling van een beschrijvend (basis)hemelwaterplan, is het daarom aangewezen om aan de hand van verder doorgedreven analyse, een beter inzicht en betere voeling te krijgen met de voorgestelde maatregelen in een hemelwaterplan en het resulterende effect ervan op het watersysteem (zowel wat betreft hoogwater- als droogteperiodes en ook rekening houdend met de klimaatverandering).

In een demonstratieproject zal daarom onderzocht worden of via richtinggevende en onderbouwde simulaties een meer kwantitatieve benadering kan gegeven worden aan de hemelwatervisie en -maatregelen die deel uitmaken van een hemelwaterplan. Het demonstratieproject wordt opgezet als uitbreiding op het reeds opgemaakte basishemelwaterplan voor de gemeente Zingem (deelgemeente van Kruisem). Het doel van het demonstratieproject is enerzijds om meer voeling te krijgen met de gevoeligheid van het (hemel)watersysteem voor klimaatverandering en droogte, en anderzijds te evalueren welke adaptatiemaatregelen nuttig en nodig zijn om impact van droogte en klimaatverandering op te vangen.

Een aantal fases werden in samenwerking met de studie bureaus reeds uitgevoerd. Het project is gestart met een uitgebreide data-inventarisatie en -analyse. Daarbij werden volgende gegevens verwerkt:

- GIS-data
- Tijdreeksen van waterpeilen, neerslag, grondwater en werking hydraulische structuren, vnl. wachtbekkens in het studiegebied
- Gegevens van de databank i.v.m. vergunningen voor grondwater- en oppervlaktewaterwinningen en infiltratiemetingen

¹ Meer info over de Blue Deal van de Vlaamse regering: <https://www.integraalwaterbeleid.be/nl/nieuws/blue-deal-bindt-strijd-aan-tegen-droogte>

- Analyse van resultaten hydrologische en hydraulische modellen, zowel van rioleringsstelsels als waterlopen

Uit de analyses is een conceptueel model opgebouwd met modelcomponenten: het waterlopenstelsel, het rioleringsstelsel en de grondwatertafel. Het opgebouwde model werd afgetoetst aan de bestaande metingen om zo te verifiëren of het conceptuele model de werkelijkheid afdoende kan benaderen.

In een volgende fase zal het model gebruikt worden om:

- Langjarige neerslagreeksen door te rekenen, waarbij de werking en evolutie van oppervlaktewater, riolering en grondwater duidelijker zal worden.
- Eveneens zal de impact van klimaatverandering doorgerekend worden, waarbij evolutie van fenomenen als wateroverlast, overstorting en droogte onderzocht zullen worden.
- Scenario's door te rekenen, waarbij het effect van voorgestelde maatregelen (inzetten op infiltratie, ontharding, afbouw grondwater- en oppervlaktewaterwinningen, ...) op bovengenoemde fenomenen begroot wordt.

Doorheen dit project worden ook steeds de toepasbaarheid, de kansen en de knelpunten van de verschillende stappen geëvalueerd, dit in functie van toepassing van de gebruikte methodiek voor andere studiegebieden bij de opmaak van hemelwater- en droogteplannen.

Reductiedoelstelling

Daarnaast dient er ook rekening gehouden te worden met de uitvoering van de 'Europese kaderrichtlijn water' die het kader vastlegt voor de lidstaten om de goede ecologische toestand van de waterlichamen te bereiken. Dit vertaalt zich in wetgeving en doelstellingen die opgelegd zijn om tegen 2027 bepaalde rioleringsgraden en zuiveringsgraden te bereiken.

Eind 2020 heeft de VMM deze doelstellingen geconcretiseerd in **geactualiseerde reductiedoelstellingen**² ter verwezenlijking van het GUP³ voor de uitbouw van het rioleringsnetwerk. De doelstelling blijft de aan Europa gecommuniceerde '**Stroomgebiedbeheersplannen**' met de deadlines voor de realisatie van de reductiedoelstellingen voor de waterlichamen te halen. Maximale aansluiting op het rioleringsstelsel is het uitgangspunt. De VMM heeft hiervoor een simulator ter beschikking gesteld van de gemeenten en de rioolbeheerders. Daarmee kan men het voorstel van de te realiseren projecten (de VMM spreekt hier van het ambitieniveau) raadplegen en desgevallend zelf projecten naar voren schuiven of wisselen, en de impact ervan op de vooropgestelde reductiedoelstellingen voor de waterlichamen simuleren.

Het is duidelijk dat alle openbare wegbeheerders (gemeenten, AWW) en de respectievelijke rioolbeheerders voor een grote uitdaging staan om de rioolinfrastructuur en zuivering versneld uit te bouwen (uitbreidingsinvesteringen). Elke investering in de ondergrond (aanleg riolering) gaat immers gepaard met een investering in de wegenis. De planning en beschikbare budgetten van alle betrokken partijen moeten op elkaar afgestemd worden.

Asset management

Los van de nieuwe investeringen dient er oog te zijn voor de instandhouding van de bestaande rioolstelsels. Daartoe is een **asset management benadering** voorgesteld om aan de hand van mijlpalen tegen 2027 de toestand van alle rioolstelsels in kaart te hebben, met aansluitend nog een inspectieplan dat tot 2033 loopt.

Het Vlaamse Gewest evolueert daarbij in zijn rol van economisch en ecologisch toezichthouder op de saneringsinfrastructuur van een actor naar een regisseur. Meer bepaald zal het Gewest aan de gemeenten/rioolbeheerders (lokale actoren) doelstellingen opleggen en de behaalde resultaten opvolgen. De gemeenten/rioolbeheerders moeten die gestelde doelen invullen met gepaste maatregelen en investeringen. Deze doelgerichte aanpak respecteert de autonomie van de gemeenten/rioolbeheerders en garandeert tegelijk

² Een eerste versie van de reductiedoelstellingen dateert van juli 2019

³ Gebiedsdekkend uitvoeringsplan

dat de geplande investeringen optimaal resultaat genereren voor de prioriteiten op Vlaams niveau.

5. **Farys 2030+ : werken aan een duurzame toekomst**

De samenwerking met TomorrowLab om de strategie van Farys toekomstgericht in de uitwerking te ondersteunen werd verlengd. Daartoe zal onder andere in het nieuwe project Living Tomorrow een interactief “Waterlandschap van de Toekomst 2030+” als demoplatform voor de steden en gemeenten opgezet worden.

Daarnaast is Farys lid van de Waterstof Industrie Cluster. Als gebruiker wil Farys samen met Vlaanderen het gebruik van waterstofgas verder mee uitbouwen.

Farys is partner in TimeLab. TimeLab onderzoekt werkbare economische modellen met een sterk maatschappelijke meerwaarde. Specifiek is op wijkniveau een pilootstudie uitgevoerd om de haalbaarheid van circulaire systemen te onderzoeken. Farys legde de focus op het onderdeel waterlab. Het waterlab is een operationeel lokaal waterzuiveringsstation dat 40 m³ hemelwater en al het grijs en zwart water van het pand zuivert. Het gezuiverde water wordt gebruikt voor irrigatie van de groentetoren en voor het sanitair. Verder wordt onderzocht of het kan gedeeld worden met de buurt en aangewend voor educatieve doelstellingen.

2.1.2 Strategische innovatieprojecten

Concreet is er aan volgende strategische innovatieprojecten gewerkt in 2023:

Klimaatactie	Thema	SDG	ESRS	Omschrijving
1. Aquifer Storage and Recovery	Planeet		E2	Verzekert toegang en duurzaam beheer van water en sanitair voor iedereen. Duurzaam watergebruik.
2. Lekdetectie				
3. Digitaal legionellabeheer	Welvaart		E4	Bouw veerkrachtige infrastructuur, bevordert inclusieve en duurzame industrialisering en stimuleert innovatie. Visuele integratie.
4. Digitale meter				
5. Slimme technologie in rioolleidingen				
6. Biostable				

1. Aquifer Storage and Recovery (ASR)

Een andere mogelijkheid, naast zeewaterontzilting, om de drinkwaterlevering klimaatrobuuster te maken, is het creëren van *een winter-zomer batterij*. In de winter is er een relatieve overvloed aan oppervlaktewater en zijn de drinkwaterproductiecentra onderbelast. Men zou dan extra drinkwater kunnen aanmaken en dit in de ondergrond (in 'de Vlaamse Sokkel') tot op een diepte van 200 à 300 meter opslaan zonder kwaliteitsverlies, om dan later opnieuw op te pompen.

Dit is op vandaag geen technologie die zich heeft bewezen, maar heeft wel potentieel om relatief goedkoop en met beperkte ecologische impact de klimaatrobuustheid van de drinkwaterlevering te verbeteren. Ecologisch heeft deze oplossing meerdere voordelen. Er is een kleine impact op de omgeving en eens operationeel neemt dit ook weinig in. Wanneer bij het voeden van een Aquifer dan ook effluent water van een RWZI van Aquafin kan gebruikt worden, wat het idee is, is er een combinatie van meerdere doelstellingen.

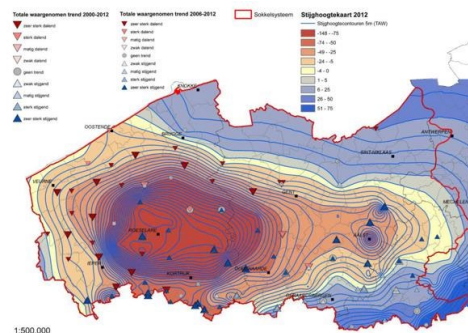
STORAGE

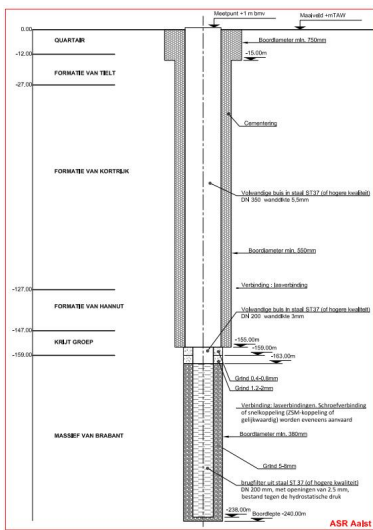
6 natte wintermaanden
 Injecteren aan $\pm 40 \text{ m}^3/\text{u}$
 $\pm 175.000 \text{ m}^3$ opslag/put

RECOVERY

6 droge zomermaanden
 Oppompen aan $\pm 40 \text{ m}^3/\text{u}$
 $\pm 175.000 \text{ m}^3$ drinkwater/put

2. Lekdetectie / renovatie / vervanging van leidingen

Werken aan het drinkwatertransportnet veroorzaken niet alleen verstoringen in de leveringen, maar ook grote hinder voor de omgeving. De CO₂-footprint van het uitbreken van oude en plaatsen van nieuwe leidingen is zeer groot. De uitdaging bestaat er dus in om de levensduur van de leidingen optimaal te benutten, hun staat te controleren en de noodzakelijke renovaties met minimale hinder, kost en CO₂-uitstoot uit te voeren. Om dit te verwezenlijken, wordt er ingezet op het opsporen van zwakke plekken in het leidingnet en het herstel met sleufloze technieken met minimale ecologische footprint. Meerdere technieken van lekdetectie werden toegepast:

- DALI (Distributed Acoustic Leakage and Intrusion detection): via een **glasvezelkabel** binnenin de leidingen worden akoestisch anomalieën of lekken gedetecteerd. Begin 2021 werd de techniek aan de sector en de industrie in een Webinar voorgesteld.

The DALI system

- **Akoestische smartball.** Dit is een momentopname waarbij een bal door de leiding gaat en lekgeluiden gaat opsporen.

- Via **satellieten** worden in het drinkwaterdistributie en -toevoernet mogelijke points of interest gedetecteerd.

- Een proefproject is opgestart om aan de hand van **artificiële intelligentie** lekken op te sporen.
- **Monitoren** van het drinkwatertoevoerleidingnet **vanuit de lucht**. Deze opdracht betreft enerzijds het op regelmatige basis of op afroep, overvliegen en monitoren van het netwerk van drinkwatertoevoerleidingen in het werkingsgebied van Farys. Anderzijds betreft dit ook het maken en leveren van luchtbeelden op afroep (dit deel van de opdracht is optioneel).

Als meetindicator om de lekverliezen te rapporteren gebruiken we de **ILI** (= infrastructure leakage index). Al enkele jaren leggen de een streefdoel op binnen de bedrijfsstrategie. Dankzij betere opsporingstechnieken en herstelmethodes zullen we dit streefdoel de komende jaren nog kunnen verstrengen.

Jaartal	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Streefdoel ILI	1,5	1	1	0,9	0,9	0,83
Resultaat ILI	1,46	0,87	1,07	0,93	0,86	0,79

3. Digitaal legionellabeheer

In de strijd tegen legionella blijft Aquadomo inzetten op het efficiënt en correct opvolgen van de beheersmaatregelen. Sedert eind 2020 is het mogelijk om gebruik te maken van een **interactief logboek en digitaal legionellabeheersplan**. De logboekapp geeft aan wanneer er genoeg gespoeld is en zorgt ervoor dat de temperatuurmetingen met de draadloze thermometer volledig automatisch gaan. Het digitaal legionellalogboek is altijd compleet met zowel de risicoanalyse, het beheersplan, de tekeningen en alle beheerstaken. Papier is overbodig. De installatie is permanent klaar voor inspectie door het Agentschap Zorg en Gezondheid.

Het geheel biedt meerdere voordelen:

- 1) Kostenbesparend
- 2) Efficiënt
- 3) Centraal beheer
- 4) Sturing via e-mail
- 5) Automatische spoellijsten

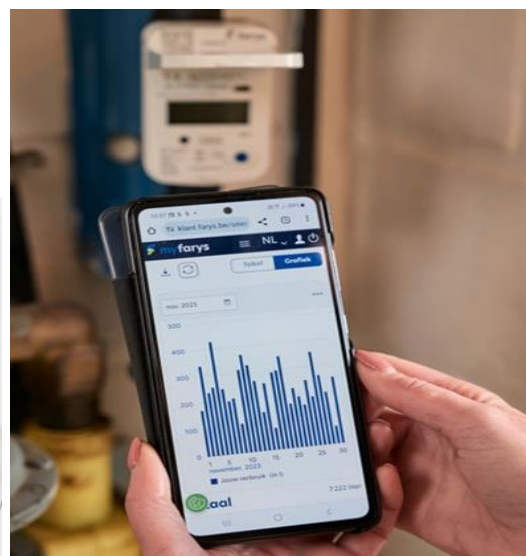
De marketing campagne (<https://vimeo.com/460569289/8007bd3d02>) is via een filmpje beschikbaar en een flyer. Ondertussen worden een 55-tal eigen gebouwen (Farys-gebouwen en sportinfrastructuur in beheer) met de app beheerd. Daarnaast zijn er nog een 6-tal externe partijen die de app gebruiken voor 35 verschillende sites.

4. Digitale watermeters in Vlaanderen

In het pilootproject waarbij drie Vlaamse drinkwaterbedrijven, De Watergroep, Pidpa en Farys, gezamenlijk samenwerken met netbedrijf Fluvius om bij hun klanten telkens gelijktijdig de nieuwe energie- en watermeters te installeren, werd op 18 februari 2022 **voor het eerst** ineens drie nieuwe nutstellers geplaatst. Alle drie zijn het digitale exemplaren ter vervanging van hun bestaande analoge meter voor gas, elektriciteit en ... drinkwater. Zodoende blijft de hinder voor de klanten tot een minimum beperkt, maar worden ook op andere vlakken gunstige effecten gerealiseerd.

Onder dit **pilootproject** worden in totaal zowat 70.000 drinkwatermeters geïnstalleerd, tegelijk met energiemeters. (status 01.03.2024 = 55.000) Het gaat dan vooral om vervanging van bestaande analoge tellers. Dit project bereidt de grootschalige uitrol voor die er dan moet voor zorgen dat alle abonnees van betrokken drinkwaterbedrijven tegen 2030 van een digitale watermeter voorzien zijn, dit conform de doelstelling ter zake van de Vlaamse overheid.

Om hun gezamenlijke aanpak kracht bij te zetten, voeren de drie drinkwaterbedrijven de campagne onder een gezamenlijk logo "Digitale Watermeter".

Het toestel verzendt of ontvangt zelf gegevens en dat betekent in de eerste plaats minder omzien of werk voor de individuele klant. Dit via een app of via het klantportaal MyFarys. Verder wordt de mogelijkheid nagegaan om relevante meldingen of alarmen voor klanten te activeren. Zo bijvoorbeeld bij vaststelling van een abnormaal verbruikspatroon, zoals door een acuut lek of door een aanhoudend verliesverbruik.

Ook voor de drinkwaterbedrijven opent de technologie nieuwe mogelijkheden. De administratie rond meterstanden en facturatie wordt gestroomlijnd en de gegevenskwaliteit versterkt. Dit zeker door automatische meldingen van eventuele wanverbindingen, maar ook op basis van temperatuurregistraties. Daarenboven worden de fysieke opnames door de meteropnemers overbodig wat een behoorlijke CO₂-besparing betekent.

5. Slimme technologie in rioolleidingen

Naast drinkwaterleidingen worden ook rioolleidingen maximaal *sleufloos* gerenoveerd of gerelined.

- Technieken met een glasvezelversterkte *kous* en UV-uitharding zijn al meerdere keren toegepast.

2.1.3 Strategische portfolioprojecten

Concreet is er aan volgende strategische portfolioprojecten gewerkt in 2023:

Klimaatactie	Thema	SDG	ESRS	Omschrijving
1. Sensibiliseren gebruik water	Planeet		E1	Verzeker toegang en duurzaam beheer van water en sanitair voor iedereen. Duurzaam watergebruik.
2. SYNDUCTIS				
3. FM duurzame gebouwen	Welvaart		E1	Maak steden en menselijke nederzettingen inclusief, veilig, veerkrachtig en duurzaam. Het is een maatschappelijk engagement om de relatie met de buurt en de maatschappij duurzaam uit te bouwen.
4. Masterplan				
5. Biodiversiteit terreinen	Partnerschap		G1	Versterk de implementatiemiddelen en revitaliseer het wereldwijd partnerschap voor duurzame ontwikkeling. Watergerelateerde ontwikkelingsondersteuning.
6. Green Deal				
7. Laadinfrastructuur				

1. SYNDUCTIS

Zorgen voor **minder hinder, minder kosten en aanspreekbaarheid en transparantie** naar burgers en ondernemingen, is geen luxe, maar een must. Dit is de opdracht van SYNDUCTIS, een samenwerking van verschillende nutsbedrijven. Een concrete volgende stap in de samenwerking is het inzetten van **éénzelfde aannemer** voor de aanleg en vernieuwing van nutsleidingen en huisaansluitingen, of het nu elektriciteit, gas, water of glasvezel betreft. Door deze unieke en doorgedreven samenwerking kunnen werven **beter, efficiënter en milieuvriendelijker** georganiseerd worden.

Deze nieuwe aanpak gaat uit van 3 basisprincipes:

- **één afspraak** per adres voor alle aansluitingen en overkoppelingen.
- **centrale aansturing van het proces**, coördinatie en uitvoering door één aannemer.
- **de planning** van alle nutswerken wordt **op elkaar afgestemd** waardoor alles in één keer gebeurt.

Er kan veel optimaler met afval omgegaan worden. Daarenboven is de besparing in CO₂-uitstoot aanzienlijk. De efficiëntere aanpak creëert extra budget om aan alle klimaatdoelstellingen de komende jaren tegemoet te komen.

Om alle sleufkosten te verdelen onder de deelnemende bedrijven werd een rekenmotor ontwikkeld, Syncula genaamd. Deze rekenmotor kan ingezet worden binnen de synergieprojecten, maar is tegelijk zo opgevat dat meetstaten van een individueel bedrijf via dit 'SYNDUCTIS Cloud Platform' binnen een eigen deelomgeving volledig kunnen worden behandeld. Elke stap die hierin gebeurt, is transparant voor alle betrokkenen, inclusief de nodige rapportering.

SYNDUCTIS

2. Facility Management realiseert klimaatdoelstellingen met duurzame gebouwen

In het *klimaat- en energiekader 2030 van de Europese Unie* zijn streefcijfers vastgelegd waardoor de uitstoot van broeikasgassen wordt teruggedrongen, het aandeel hernieuwbare energie wordt verhoogd en de energie-efficiëntie wordt verbeterd. De kerndoelen voor 2030 zijn in 2021 bijgesteld naar meer bepaald:

- 1) Minstens 55 % minder uitstoot van broeikasgassen (ten opzichte van 1990), voor Vlaanderen 40 % vermindering van de broeikasgassen in 2030 ten opzichte van 2005
- 2) Ten minste 32 % aandeel voor hernieuwbare energie of 28.512 GWh in 2030
- 3) Minimaal 32,5 % verbetering van de energie-efficiëntie of 84.062 TWh tegen 2030

Daarenboven is in 2021 het Energiedecreet gewijzigd met concrete doelstellingen voor overheidsgebouwen vanaf 2022 en een koolstofneutraal gebouwenpark in 2050 als resultaat. Farys wil vanuit zijn afdeling Facilitair Management een uniform beleid op het vlak van exploitatie, bouw en renovatie opstellen waarbij de GRO-duurzaamheidsmeter geïntegreerd wordt en de doelstellingen gehaald. GRO is geen afkorting maar de verwijzing naar Gro Harlem Brundtland die als voorzitter van de VN-commissie in 1987 het Brundtland-rapport uitbracht. Dit rapport legde een duidelijke verbinding tussen economische groei, milieuvraagstukken, armoede- en ontwikkelingsproblematiek, het concept van People, Planet, Profit. GRO is tevens een Noorse meisjesnaam die “groei” betekent.

De **GRO-duurzaamheidsmeter** is een tool die helpt om een gebouw en site duurzamer te ontwerpen, te realiseren en waarbij rekening wordt gehouden met de levenscyclus van het gebouw. De GRO-duurzaamheidsmeter is gebaseerd op het bekendere internationale duurzaamheidskader BREEAM, en andere vergelijkbare initiatieven. De criteria komen op heel wat vlakken overeen, maar de toepassing ervan is afgestemd op de Vlaamse bouwheer. De meting gebeurt aan de hand van verschillende criteria die net als de Sustainable Development Goals van de Verenigde Naties zijn opgedeeld in categorieën: People, Planet en Profit.

Bij de huidige investeringsprojecten worden heel wat duurzame technieken en principes toegepast, doch de uniformiteit ontbreekt. Het **multifunctioneel zwembad** Brigitte Becue opende in Oostende zijn deuren. Spoelwater wordt via UFRO-techniek terug gebruikt. In 2023 werd de opening van het eveneens zeer duurzaam zwembad Brakel gerealiseerd.

Farys zal de GRO-duurzaamheidsmeter introduceren in haar werking. Per criterium zal een minimaal ambitieniveau worden verankerd. Dit criterium zal dan verder uitgewerkt worden naar bestekteksten die bij de projecten zullen gebruikt worden. Bij het ontwerp wordt onder andere rekening gehouden met Climate Responsive Design en worden de principes van de circulaire economie toegepast bovenop de gebruikelijke duurzame bouwtechnieken.

3. Masterplan

Er werd een masterplan voor het hoofdkantoor uitgewerkt op basis van 11 doelstellingen. Alle werkplaatsen van de regio Gent, administratief of technisch, dienen geoptimaliseerd te worden. De gecentraliseerde infrastructuur dient geheel inpasbaar te zijn in het ruimtelijk beleid. Eén van de doelstellingen is een **BREEAM gecertificeerd gebouw** te realiseren met minimaal een ‘outstanding’ niveau. Het gebouw dient klimaatneutraal te zijn in functie van de Vlaamse richtlijnen.

Functioneel dient het niet alleen op vandaag te voldoen, maar dient ook rekening gehouden met evoluties qua optimaliserende doelstellingen van processen en organisatie. Welke diensten dienen samen gehuisvest te zijn om een efficiënte samenwerking te waarborgen rekening houdende met structureel telewerk en een evoluerende arbeidsorganisatie? Die behoeften situeren zich niet alleen binnen de context van optimalisatie van de bedrijfsvoering, maar evenzeer binnen de maatschappelijke behoeften van de medewerkers. Comfort op kantoor, extra services en een optimale bereikbaarheid zijn vereisten.

Het mobiliteitsbeleid wordt hier geheel op afgestemd. Hierbij moet niet alleen rekening gehouden worden met de mobiliteitsgewoontes van vandaag, maar evenzeer met de maatschappelijke mobiliteitsdoelstellingen van de komende jaren.

4. Biodiversiteit terreinen

Biodiversiteit staat in elk project op de agenda. Dit varieert van extensieve graslanden, groendaken tot aanplanten van inheemse bosplantsoenen, heesters en struwelen. Bij het aanstellen van ontwerpers voor nieuwe projecten verwijst Farys naar de Green Deal Sportdomeinen en vraagt aan de ontwerpers om voldoende aandacht te hebben voor **biodiversiteit op het sportcomplex**.

Bij de aanleg van een **kunstgrasveld** werd er voor gekozen om de rubberen infill te vervangen door een kurk invulmateriaal. Naast het sportterrein wordt met waterdoorlatende betontegels gewerkt. Op dezelfde site werd ook de mogelijkheid onderzocht om met infiltratiekratten te werken om regenwater van de daken van de tribune en het berghok maximaal te infiltreren alvorens het naar de regenwaterafvoer wordt geleid. Samenwerking met Vlakwa (Vlaams Kenniscenter Water).

Voor hockeypleinen worden de pistes onderzocht om terreinen zonder waterbed te introduceren in combinatie met waterbuffering, in Nederland heeft men al ervaring met dergelijke kunstgrasmatten.

Een te hoog aandeel onkruiden in de natuurgrasvelden zijn nadelig voor de sporttechnische eigenschappen en soms zelfs voor de veiligheid. Farys zet reeds in op intensieve bewerkingen om een zo goed mogelijk ontwikkelde **pesticidenvrije grasmatt** te krijgen. Een gezonde, sterke grasmatt en een goede bodemstructuur zijn in eerste instantie een

goede manier om ongewenste onkruiden te vermijden. Desondanks alle intensieve bewerkingen zijn er nog steeds onkruiden.

De testen met de robots hebben op vandaag geen afdoende resultaten opgeleverd.

5. Green Deal

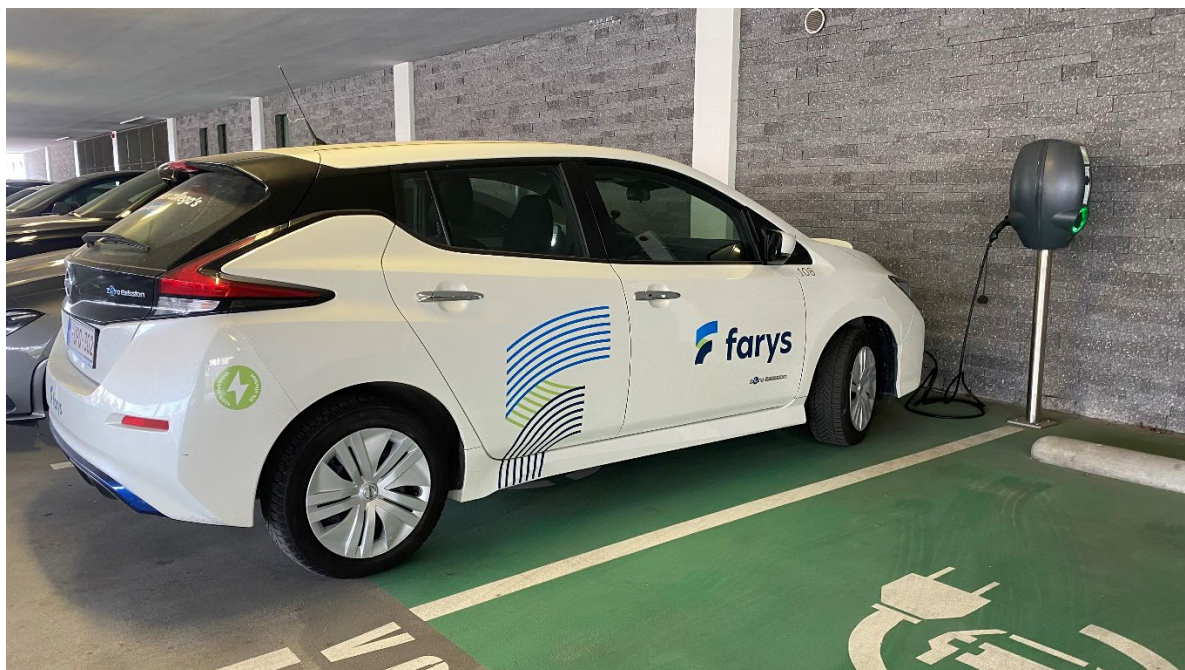
Op 15 februari 2022 werd door viceminister-president en Vlaams minister Ben Weyts in samenspraak met het kabinet van Vlaams minister Zuhair Demir de officiële lancering in de pers bekend gemaakt van de **Green Deal Sportdomeinen**. Samen met de deelnemende partijen is het de ambitie kwalitatieve, gezonde en klimaatbestendige buitensportdomeinen met positieve impact op natuur, gebruiker en omgeving te realiseren. Dit gebeurt door oplossingsgerichte samenwerkingsverbanden in het werkveld en met overheden aan te gaan en de buitensportdomeinen te benaderen als een totaal (eco)systeem met iedereen betrokken bij ontwerp, aanleg, beheer en gebruik. De initiatiefnemers zijn Sport Vlaanderen, VMM, Netwerk Lokaal Sportbeleid en de Vlaamse Sportfederatie.

Het masterplan te Lievegem, deelgemeente Lovendegem, Sportstraat werd op deze wijze ontworpen door Veneco, een combinatie van waterbuffering, overstromingsgebieden, biodiversiteit en integratie met de buurtbewoners. Fase 1 is momenteel in uitvoering.

6. Laadinfrastructuur

Binnen het Vlaamse actieplan 'Clean Power for Transport (CPT) ' wil de Vlaamse overheid inzetten op de omschakeling naar zero-emissievoermiddelen en voermiddelen aangedreven door alternatieve brandstoffen.

Ter uitvoering van CPT wordt een projectsubsidie verleend voor een aantal thema's rond **laadinfrastructuur** via jaarlijkse oproepen. In 2020 diende Farys een oproep in om tegemoet te komen aan de stijgende vraag naar elektrische laadinfrastructuur in de stad Gent. Het semipubliek domein, o.a. de vrij toegankelijke parkings aan de Gentse sportaccommodaties, leent zich uitstekend om laadinfrastructuur te voorzien. Sporten en laden van het elektrische voertuig kan gecombineerd worden. Hierbij dient rekening gehouden te worden met het beschikbare vermogen en de piekverbruiken. Finaal werden er na analyse 70 normaalladers en 13 snelladers geplaatst. De opgedane kennis zal gebruikt worden voor de andere deelnemers binnen de S-divisie en de uitbreiding op de eigen sites.

2.2 Bedrijfsgebonden projecten

Naast de projecten binnen de 3 strategiepijlers zijn **bedrijfsgebonden duurzame projecten** gestimuleerd: personeel, aankoop, mobiliteit, ... items welke eigen zijn aan het algemeen bedrijfsbeheer.

De bedrijfsgebonden duurzame projecten zijn ingedeeld in:

1. Beleidsmatig programma
2. Sociaal engagement
3. Punctuele duurzaamheidsacties en sensibilisering

Deze laatste zijn eerder éénmalige acties en variëren jaarlijks. De beleidsmatige programma's en het sociale engagement zijn langdurige programma's, welke na opzet en uitrol als vaste waarden worden geïntegreerd in de dagdagelijkse werking.

2.2.1 Beleidsmatige programma's

Klimaatactie	Thema	SDG	ESRS	Omschrijving
1. DO in het aankoopbeleid 2. Duurzaam personeelbeleid 3. Duurzaam klantenbeheer 4. Duurzaam mobiliteitsbeleid 5. CO2 uitstoot	Planeet		E1	Integratie van duurzaamheid in het Aankoopbeleid.
	Partnership		G1	Maak steden en menselijke nederzettingen inclusief, veilig, veerkrachtig en duurzaam. Het is een maatschappelijk engagement om de relatie met de buurt en de maatschappij duurzaam uit te bouwen.
	Mensen		S3	Initiatieven ontwikkelen als aantrekkelijke werkgever. Bevorderen van het welzijn op de werkvloer. Opleidingen organiseren.
	Planeet		E1	Neem dringend actie om de klimaatverandering en haar impact te bestrijden. Door rationeel energiegebruik de reductie van broeikasgassen bespoedigen.

1. DO in het aankoopbeleid

Duurzaam ondernemen is wordt opgenomen in de modelbestekken , zowel in de technische bepalingen en in de gunningscriteria, eventueel onderdeel in een technisch en een ecologisch deel. In totaal wordt gestreefd om een gewicht van 10 % hieraan te geven. De leidend ambtenaar beslist samen met aankoop en in functie van de aard van het dossier, welke maatregelen al dan niet weerhouden worden. Indien er wordt gekozen om dit criterium in het bestek op te nemen, wordt de algemene omschrijving van het gunningscriterium DO in het administratieve deel van het bestek behouden, met een nader te bepalen weging. In dit criterium wordt verwezen naar de voor de opdracht relevante thema's. Daartoe wordt een bijlage toegevoegd aan het bestek waarin per thema een aantal relevante items worden opgelijst.

Er zijn meerdere thema's waaruit kan gekozen worden:

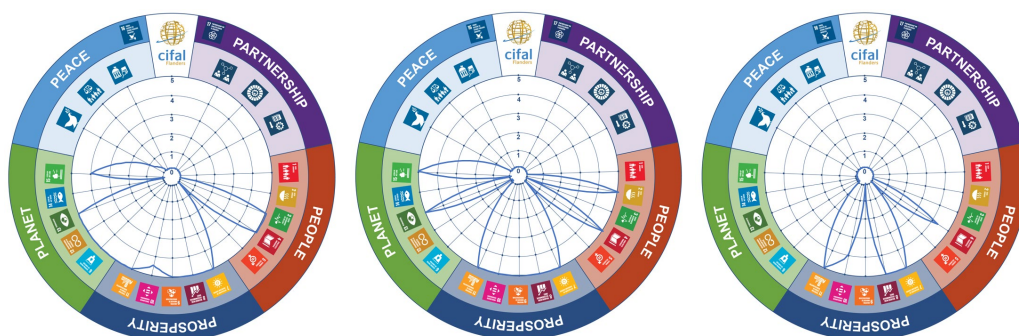
- Productie en consumptie
- Verpakkingsmaterialen
- Transport
- Energie
- Welzijn en gelijkheid

Binnen elk van de thema's dient, indien ervoor gekozen wordt, de leidend ambtenaar samen met aankoop te beslissen welke items uit het basismodel worden weerhouden. De modelteksten zijn uiteraard niet meer dan een leidraad. Het uitbreiden en/of aanpassen van de thema's en de items worden zeker aangemoedigd. Deze kunnen ook als minima of eis worden meegenomen. Er is tevens een wisselwerking met het milieuteam waarbij nieuwe trends of evoluties aan het kenniscentrum van aankoop worden doorgegeven en indien relevant geïntegreerd in de modeldocumenten.

Concrete voorbeelden

- Er heeft een procedure gelopen voor **herbruikbare bekers en drinkflessen**. De raamovereenkomst werd toegewezen aan Festicup. De raamovereenkomst schept een contractueel kader met betrekking tot het vastleggen van de voorwaarden van individuele opdrachten betreffende de levering van herbruikbare bekers en drinkflessen voor alle leden van AquaFlanders, evenals de scholen, besturen, sportverenigingen, jeugdverenigingen, bedrijven en andere publieke en private instellingen van hun respectievelijke drinkwatergebieden. Het DO-criterium stond op 10 %.
- Bij de raamovereenkomst voor de levering van **chemicaliën** voor (drink)waterproductie met 2 percelen, werd een specifiek gunningscriterium milieu respectievelijk op 10 en 15 procent toegepast. Daarin werden o.a. volgende aspecten beoordeeld:
  - Gebruik van herbruikbare verpakkingen en/of europalletten (toepassen van statiegeld)
  - CO₂-equivalent (per kg product, per site)
  - Inspanningen op vlak van duurzaam transport
  - Relevante certificering (ISO 14001 of gelijkwaardig)
  - Reach (of gelijkwaardig)
  - Inspanningen m.b.t. paperless administratie
  - Actief beleid rond duurzaamheid en circulariteit (duurzaamheidsrapport)
- Een laatste voorbeeld is de raamovereenkomst voor het **leveren en plaatsen van kantoormeubilair** met oog op de totaalinrichting van kantooromgevingen met het DO-criterium op 10 %. De opdrachtnemer Sedus beschikt over een EMAS-certificaat en zet maximaal in op hergebruik van het meubilair. Sedus neemt oude meubels, zowel uit eigen productie als van andere leveranciers terug, om deze na een hoogwaardige revitalisatie opnieuw in te zetten en een volgend leven te geven. De firma werkt samen met lokale sociale werkplaatsen en herinvesteert een derde van zijn winst in filantropische non-profit stichtingen die zich bezighouden met projecten rond ecologie, biodiversiteit, landbouw en gezonde voeding.

De huidige gehanteerde DO-criteria willen we in het aankoopbeleid omvormen tot een uniforme methodiek van duurzaamheid door het gebruik van het **SDG-wiel**. De intern opgestelde methodiek werd afgetoetst op enkele pilootprojecten, o.a. het raamcontract voor het onderhoud van terreinen en stroken.

2. Duurzaam personeelsbeleid

Aantrekkelijke werkgever

In het kader van de strategische doelstelling om “een aantrekkelijke werkgever te zijn” werden volgende prioritaire uitgangspunten vastgelegd:

- In kaart brengen van nieuwe risico's en het actualiseren van risicoanalyses en preventiemaatregelen
- Investeren in duurzame uitrusting, bedrijfsinfrastructuur en voorzieningen
- Psychosociale risico's op het werk
- Voorlichting en vorming

In het *Globaal Preventieplan 2022 – 2026* wordt daartoe het accent op mentaal welzijn gelegd. Farys bevestigt hiermee zijn engagement om het welzijn van de medewerkers centraal te stellen. Meerdere acties worden opgezet, waaronder de verfraaiing van de werkplaatsen in het kader van het masterplan voor alle sites die in Gent gevestigd zijn. Specifiek zal er ingezet worden op de binnenluchtkwaliteit en omgevingsfactoren op de verschillende werkplaatsen.

Wervingsbeleid

Het *honoreren van relevante ervaring*, hetzij extern, hetzij binnen Farys opgebouwd, is een manier om de interne kennis, competenties en capaciteit te behouden. T.a.v. de medewerker werkt deze vorm van waardering motiverend. Om de functionele loopbaan gelijk te schakelen voor contractuele, statutaire en gemengde trajecten binnen Farys, zal de functionele loopbaan doorlopen wanneer de overstap van het contractueel naar het statutair dienstverband wordt gemaakt. Hierdoor is er geen terugval naar de eerste salarisschaal voor personeelsleden die zich reeds verder in hun functionele loopbaan bevinden.

3. Duurzaam klantenbeheer

Digitaliseren klantencommunicatie

De *verschillende kanalen* om facturen digitaal aan klanten te bezorgen. Het resultaat is een stijging van ruim 5 % van de digitale verzending. Er werd op meerdere manieren promotie gemaakt voor de digitale kanalen:

- a) Klanten werden actief gemaïld, bijvoorbeeld ter gelegenheid van communicatie m.b.t. hun meterstand.
- b) Op de website, LinkedIn en Facebook werden filmpjes geplaatst.
- c) De omslag werd voorzien van een uitnodigende slogan voor MyFarys.

- d) Het stijgend aantal klanten op MyFarys zorgde ervoor dat meer klanten ook hun domiciliëringsoopdracht via dat kanaal aangevraagd hebben.
- e) Communicatie via gemeentebladen waarvoor 4 artikels voorbereid en verspreid werden.
- f) Vereenvoudiging van de compensatiebrieven inclusief pintscreens hoe klanten via de website hun rekeningnummer kunnen doorgeven.
- g) Het charter voor digitale inclusie werd onderschreven. De doelstelling is bij de digitalisering iedereen te includeren. Het is een initiatief van de private, publieke en sociale sectoren samen.
- h) Via het project *MIW – mail-it-wize* werd het mogelijk om plaatsonafhankelijk brieven te versturen. Er kan via deze toepassing van eender waar communicatie via de printpartner verstuurd worden. Het resulteert in minder verplaatsingen en een verhoging van het gebruik van duurzaam papier.
- i) De communicatiediensten van deelnemers werden als contactpersoon toegevoegd aan alle GOW-meldingen. Op die manier komen werken ook op de sociale media van deelnemers terecht.

4. Duurzaam mobiliteitsbeleid

De *beleidsnota duurzame mobiliteit* voor *dienstvoertuigen* werd doorgetrokken in 2023 waarbij maximaal de optie van het meest duurzame voertuig werd gekozen. Eind 2023 was afgerond 6 % van het dienstvoertuigenpark elektrisch. Ruim 14 % rijdt op CNG. In totaal houdt dit in dat reeds meer dan 1 op 5 van de voertuigen van het dienstvoertuigenpark verduurzaamd is.

De *beleidsnota duurzame mobiliteit* voor bedrijfswagens, bedrijfsfietsen, openbaar vervoer is opgesteld in 2022 en in voege vanaf 2023. De *combinatie van vervoersmodi* wordt verhoogd, waardoor *duurzame verplaatsingen* uitgebreid worden in woon-werkverkeer en dienstverplaatsingen. Deze beleidsnota trekt tevens de kaart van een omschakeling naar *elektrische bedrijfswagens*.

5. CO₂-uitstoot

De opwarming van de aarde beperken door *minder CO₂ uit te stoten is de doelstelling*. Alle plannen daartoe werken in op de aspecten met de grootst mogelijke impact. Het betreft steeds transport, energie, gebouwen en afval, wat steeds meer een synoniem is voor grondstoffen. De CO₂-uitstoot van meetbare en beïnvloedbare posten is gekend. Het jaar 2015 is op Vlaams niveau de referentiebasis.

In 2021 werd de nieuwe binnen de sector afgesproken berekeningstool ingevuld. De methodiek berekent de uitstoot aan de hand van drie scopes. De scope-methodiek is geheel conform aan het Green House Gas Protocol. Dit is een internationale standaard voor de verantwoording en de verslaggeving met betrekking tot de uitstoot van broeikasgassen door bedrijven.

Het **Green House Gas Protocol** maakt onderscheid in verschillende scopes op basis van de herkomst van het broeikasgas. Op die manier kunnen er beleidsbeslissingen genomen worden op basis van concrete cijfers.

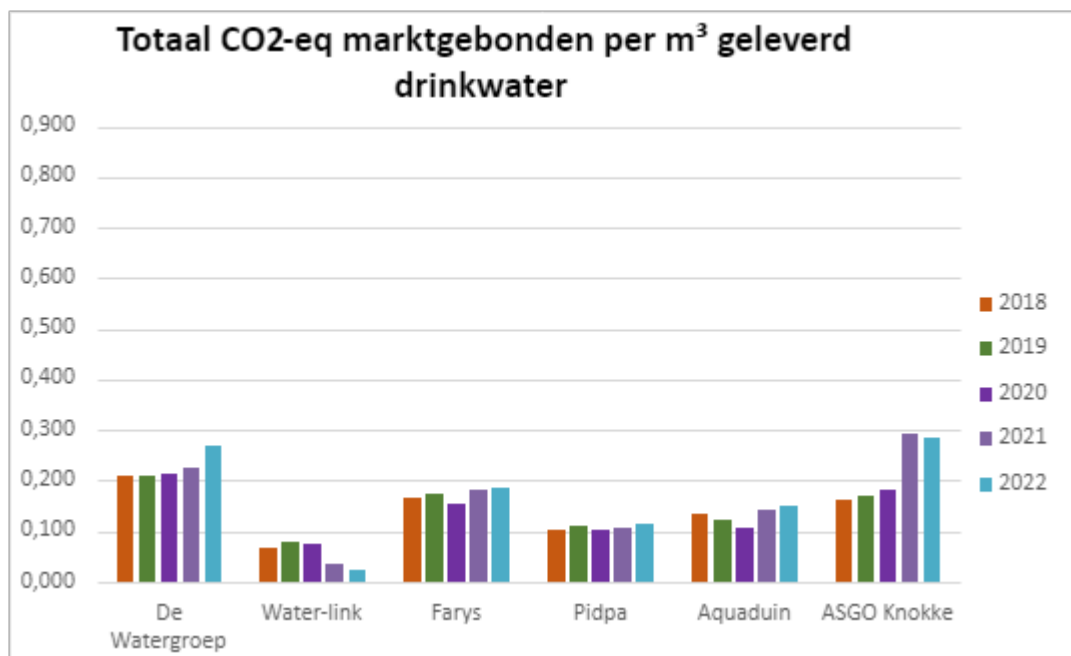
In **scope 1** wordt de uitstoot meegerekend die direct het gevolg is van eigen activiteiten, zoals bijvoorbeeld gasboilers, noodaggregaten, gereden kilometers, ...

Scope 2 verzamelt de indirecte emissies voor de energie die is ingekocht, bijvoorbeeld van een elektriciteitsbedrijf. De emissie vindt dan plaats bij het opwekken van de elektriciteit.

Scope 3 focust zich op alle overige emissies als gevolg van de activiteiten van het bedrijf, zoals bijvoorbeeld gebruikte chemicaliën bij de productie van drinkwater of vlieguren.

Binnen de sector werden afspraken gemaakt over de inhoud van de 3 scopes en op welke manier deze voortaan zullen berekend worden.

Het resultaat werd op het directiecomité van AquaFlanders voorgesteld. Een samenvattende grafiek toont de CO₂-uitstoot per geleverde m³ drinkwater, rekening houdend met de aankoop van groene stroom.

2.2.2 Sociaal engagement

Klimaatactie	Thema	SDG	ESRS	Omschrijving
1. Steunfonds 2. Ontwikkelings-samenwerking 3. Charter Fair Trade	Mensen		S1	Beëindig armoede overal en in al haar vormen.
	Mensen		S1	Beëindig honger, bereik voedselzekerheid en verbeterde voeding en promoot duurzame landbouw.
	Planeet		E2	Verzeker duurzame consumptie- en productiepatronen. De afvalproductie beperken.
	Partnerschap		G1	Versterk de implementatiemiddelen en revitaliseer het wereldwijd partnerschap voor duurzame ontwikkeling. Bijdragen tot eerlijke mondiale handel.

1. Steunfonds ter bevordering van ‘Mens en omgeving’

Voor de periode 2020 tot 2024 is Farys structurele partner van **Streekmotor 23**. Dit is een streekfonds onder de wimpel van de Koning Boudewijnstichting die projecten ondersteunt die op een andere manier moeilijk aan financiering geraken.

De projecten die het streekfonds ondersteunt, moeten inspelen op een maatschappelijke uitdaging die zowel de mens als de omgeving ten goede komen. Aan de hand van een concreet uitgewerkt plan zamelt een project middelen in bij inwoners en bedrijven via een crowdfunding campagne. Streekmotor 23 kan na akkoord van de jury het ingezamelde bedrag verdubbelen tot een maximum van 5 000 euro.

Ondertussen is het partnership verlengd tot eind 2027 en is de limiet voor het bedrag gelegd op een maximale verdubbeling van 6 000 euro.

2. Ontwikkelingssamenwerking

Via **enkele langlopende** en grootschaliger waterprojecten wordt er steun geboden aan twee niet-gouvernementele organisaties (Join-For-Water (Protos), FOS) werkend onder de koepel van het Vlaamse Partnersiaat Water voor Ontwikkeling (VPWvO). De steun ging naar projecten in respectievelijk Burundi en Ghana. Naast een financiële bijdrage houdt deze samenwerking ook een technische ondersteuning en expertisedeling in. Aanvullend wordt ook de mogelijkheid voorzien om **kleinere initiatieven** te steunen die op specifieke wijze inwerken op lokale waterbeschikbaarheid.

3. Charter Fairtrade

Aandacht voor eerlijke handel is belangrijk. Daarom heeft Farys sinds 2018 het **charter Fairtrade@work** ondertekend. Ter gelegenheid van de Week van de Fairtrade in oktober 2023 werd een Fairtrade card gegeven aan Farys. Dit werd op de sociale media gecommuniceerd en ook op de koffieapparaten die Fairtrade koffie serveren. Daarnaast is ook de cacao, suiker, thee en speculaas Fairtrade.

2.3 Overzicht acties 2023

OVERZICHT ACTIES 2023		Farys ov	Geef de hoofd-SDG aan met X, ondersteunende SDG's met O (max 3)																	
Geef een korte omschrijving van het doel dat men wil bereiken met de actie		Geef een korte omschrijving van de actie	PEACE	PEOPLE					PROSPERITY					PLANET					PARTNERSHIP	
Nr	Doelstelling	Actie	16	1	2	3	4	5	7	8	9	10	11	6	12	13	14	15	17	
1	Alliantiestrategie	Antwoord bieden op duurzame uitdagingen zoals circulariteit en leveringszekerheid via samenwerking met o.a. De Watergroep													X					O
2	Blue Deal	Klimaatrobuust hemelwaterplan - svz opnemen Reductiedoelstelling Asset management BWVR: aanpassing nav regenwateraftakking									O	O		O	X		O	O		
3	Aquaduct: duurzame waterlevering in Vlaanderen verzekeren	Nieuwe drinkwatertoevoerinfrastructuur verder (uit)bouwen								O					X					O
4	Waterproductiecentrum De Ganzepoot	Een pilotinstallatie om zowel zoet, brak als zout water te zuiveren tot drinkwaterkwaliteit													X					O
5	Aquifer Storage and Recovery (ASR)	Het creëren van een winter-zomer batterij										X			O					
6	SYNDUCTS	Minder hinder, éénzelfde aannemer, één tool													O					X
7	Farys 2030+ / werken aan duurzame toekomst	Verder aan de toekomst werken van Farys samen met TomorrowLab Key-note spreker innovatie op academische zitting 100-jaar TMW Demonstratie water voorzien in nieuw gebouw Tomorrowlab									X			O						
8	Biostable - Leerstoel duurzaam drinkwater	Verbetering van het kwaliteitsmanagement van drinkwater									X			O						
9	Lekdetectie/ renovatie verving van leidingen drinkwater	DALI Akoestische smartball Satellieten Artificiële intelligentie									X									
10	Digitaal legionella-beheer	Uitbreiding naar werkingsgebied De Watergroep				O					X				O					
11	Waterzuivering	Decentrale waterzuiveringsprojecten ondersteunen, water integraal benaderen en ander water gebruiken (proceswater, ander water, ...)									O				X					
12	Adviestool vergunningen	Doel is alle Farys-deelnemers uniforme teksten en adviezen in de te verstrekken vergunningen laten opnemen; Uniformiteit in beleid en communicatie naar de klanten.									X		O							
13	Sensibiliseren gebruik kraanwater	Zelfscan water Kant en klare educatieve pakketten													X					
14	Sociale doelen ondersteunen	Diverse goede doelen op verschillende manieren steunen (Join-for-Water) Innovatie en klimaatontwikkeling Deelname in Streekmotor 23																		X
15	Innovatie: circulair water	inzetten van innovatie rond water in uitvoering van de klimaatadaptatie - visieontwikkeling naar een hybride model									X									O
16	Slimme technologie in rioolleidingen	Nieuwe technologieën in de renovatie van rioolleidingen introduceren									X									
17	Klimaatactieplan en duurzaamheid integreren in de bedrijfsvoering	Actualiseren en verder opvolgen Vorming voor mileuteam, managementteam d.m.v. een partnership met Cifal	O			X														
18	Duurzaam klantenbeheer	Verder digitaliseren: online betalen, meer gebruikers, rpa, ...									O	O			X					
19	Duurzaam mobiliteitsbeleid	Vernieuwen Mobiliteitsbeleid en implementeren Deelname aan de Week van de mobiliteit De duurzaamste mobiliteitsoptie, hierin PIO opvolgen									X		O		O					
20	Duurzaam afvalbeleid	Aan de hand van afgeschreven ICT materiaal acties initiëren Milieuvriendelijk verwerken en depollutie van AEEA													X	O				O
21	Duurzame kledij-inzamelingsactie	Inzameling en verwerking van de oude kledij door naamswijziging duurzaam benaderen													X					O
22	Masterplan	Realisatie van duurzaam hoofdkantoor en technisch logistiek centrum								O	O	X		O						
23	CO2-uitstoot	Opvolgen van de CO2-uitstoot en acties initiëren om de uitstoot te verlagen Tevens dit ook op sectorniveau helpen opzetten														X				
24	Duurzaam in aankoopbeleid	In elk aankoopdossier maximaal duurzaamheid integreren Meebouwen aan een circulaire economie o.b.v. SDG-wiel													X					
25	Charter Fairtrade	charter fairtrade @ work		O	X										O					O
26	Duurzaam personeelsbeleid	Honoreren van relevante ervaring Aanwervingsbeleid hernieuwen Opleiding Cifal				X	O	O				O								
27	Arbeidsmarkt - kansen verbreden	Farys bij studenten in de belangstelling plaatsen en jonge goede werkrachten werven via stageplaatsen					X	O												
28	Rouwen op het werk	Maximaal, indien gewenst, medewerkers en collega's bij rouwproces begeleiden				X														
29	Medewerkers verbinden	Dag van de medewerker				X														
30	Zorgzame werkgever	Ondersteuning op werkvloer door herkennen van psychosociale risico's, vb. burn-out, begeleiding na langdurige afwezigheid, ...				X														
31	Opleidingspakket veiligheid klantenwerken	Oprachtelijke opgaven om alle risico's automatisch in kaart te brengen Opleidingen opmaken en uitrollen; toezicht veiligheid verhogen				O	O		X											
32	Opleidingspakket sport	in navolging van de opleiding sport met grenzen, ook opleidingen aanbieden omgaan met agressie, diversiteit, ...						X												
33	Kennissuitwisseling	Educatie, ervaringen uitwisselen, intern en extern Imago Educatief centrum WPC Internationale kennissuitwisseling/kennisdeling (Suez en PUB Singapore: digitaal meterproject en statisch ultrasone meters)	O			X														
34	FM duurzame gebouwen	Pesticidenvrije grasmat: onkruidrobot Green Deal Sportdomeinen: biodiversiteit sportcomplex Kunstgrasveld: kurkinvalmateriaal en circulair aanleggen Toepas singen GRO verwerken in bestekteksten								O	O	O		X						
35	Watertappunten	Watertappunten voorzien in sportaccommodaties waar drinkflessen kunnen worden opgevoerd i.p.v. plastic flesjes mee te brengen Verruimen naar andere gemeenten en gemeentelijke locaties														X				
36	Laadinfrastructuur	Op 13 semi-publieke parkings van sportaccommodaties 91 laadpalen plaatsen Laadinfrastructuur verdubbelen in eigen bedrijfsgebouwen										X								
37	Duurzaam ICT beleid	ICT-veiligheidsaudit door KMS (Koninklijke Militaire school) Audit over ICT-infrastructuur en risico databaseer	X								O									
38	Corporate Identity	100-jarig bestaan van TMW	X																	

3 Plan 2024

3.1 Aanpak

Het klimaatactieplan 2024 zet verder in op duurzaamheid in zijn geheel. Concreet zal er steeds een koppeling zijn naar een of meerdere SDG's, ESRS eventueel aangevuld met een concrete CO₂-besparing.

Het klimaatactieplan 2024 is gestoeld op de duurzame strategie van Farys. De langdurig lopende projecten zullen resoluut verder gezet worden in 2024 vanuit de 3 pijlers: alliantie, innovatie en portfolio.

De bedrijfsbrede programma's – 'de 4de pijler' – voor de ondersteunende en de beheersmatige activiteiten van het bedrijf, zijn trajecten met een klassieke doorloop: haalbaarheid, opzet, communicatie en effectieve uitrol. Finaal resulteren deze in een dagdagelijkse gangbare praktijk. Tijdens de trajectdoorloop blijven deze opgenomen in het klimaatactieplan.

Jaarlijks zijn er punctuele duurzame acties en sensibiliseringscampagnes. Dit is ook voorzien in het klimaatactieplan 2024. Enkele voorbeelden van specifieke punctuele acties zijn:

- a) Vernieuwen van het aanwervingsbeleid waarbij verhoging van gelijke kansen en interne kansen en interne mobiliteit wordt beoogd.
- b) Duurzame inzamelingsactie van de niet langer bruikbare kledij, ten gevolge van de naamswijziging naar Farys.
- c) Verdubbeling laadinfrastructuur Farys-gebouwen.

Voor de volledige lijst met vooropgestelde acties verwijzen we naar onderstaande tabel.

Met het actieplan 2024 stelt Farys zich opnieuw kandidaat-deelnemer voor het behalen van het VCDO charter Champion. Farys gaat zich voorbereiden op de mogelijkheid tot het behalen van het hoger niveau 'SDG Ambassador'.

De benaming 'Rapportering klimaatactieplan' dekt niet langer de lading, gezien het rapport met de 17 duurzame doelstellingen ruimer gaat dan het klimaat. Vooruitblikkend op de toekomst wordt informatie ingewonnen rond de nieuwe rapporteringswijze inzake duurzaamheid: CSRD = Corporate Sustainability Reporting Directive, welke deel zal uitmaken van het jaarverslag. In die context zal de rapportering worden omgezet.

3.2 Overzicht acties 2024

OVERZICHT ACTIES 2024		Geef de hoofd-SDG aan met X, ondersteunende SDGs met O (max 3)																	
Nr	Doelstelling	SDG	PEACE	PEOPLE					PROSPERITY					PLANET					PARTNERSHIP
				1	2	3	4	5	11	7	8	9	10	11	6	12	13	14	
	Geef een korte omschrijving van het doel dat men wil bereiken met de actie	Geef een korte omschrijving van de actie	G1	S1	S1	S4	S1	S3	E4	S2	E2/ES	S2	E1	E3	E2/ES	E1	E3	E4	G1
	Strategienota 2023 -2024 Farys				4.1				4.1	4.1		4.1	4.1	4.1	4.1	4.1	4.1	4.1	4.1
	4.1 Drinkwater, 4.2 Zuivering, 4.3 Synductis, 4.4 Onderzoek en Ontwikkeling									4.2	4.2		4.2	4.2	4.2	4.2	4.2	4.2	4.2
	4.5 Sport, 4.6 Facilitair Management, 4.7 Aankoop, 4.8 - 4.9 Klanten												4.3						4.3
	4.10 Medewerkers, 4.11 Communicatie, 4.12 ICT		4.4			4.4					4.4					4.4		4.4	4.4
																	4.5		
									4.6	4.6	4.6		4.6						
									4.7	4.7					4.7				
					4.8			4.8											
			4.10		4.10	4.10	4.10			4.10	4.10	4.10			4.10				4.10
						4.12													
1	Alliantiestrategie	Brede aanpak in het Vlaamse en Henegouwe waterschap, samenwerking met De Watergroep opstart van de gezamenlijke operator Waterunie tegen 2025, verdere samenwerking met AGSO Knokke, participatie in Azulatis, jointventure afronden met SWDE (société w allonnie des eaux), Utlrol digitale meters met De Watergroep en Pldpa.							X				X	X	X				O
2	Aquaduct: duurzame waterlevering in Vlaanderen	Nieuwe drinkwaterleidinginfrastructuur verder (uitbouw en)							O					X					O
3	Waterproductiecentrum De Ganzepoot	Een pilotinstallatie om zout en zout, brak als zout w ater te zuiveren tot drinkwater									X			X					O
4	Aquifer Storage and Recovery (ASR)	Het creëren van een winter-zomer batterij in Aalst, Kluzen en de Blankaart									X			O					
5	Digitaal legionellabeheer	Uitbreiding naar werkkingsgebied De Watergroep			O			X		X				O					
6	Lekdetectie/ renovatie vervanging van leidingen drinkwater	DALI Akoestische smartball Satellieten Artificiële intelligentie									X								
7	Blue Deal	Klimaatbuurst hemelwaterplan - droogteplan opzetten Reduciedoelstelling Asset management BWVR bijzonder water verkoop reglement; aanpassing nav regenwaterafkapping								O	O		O	X		O	O		
8	Waterzuivering	Visienota rioolbeheer Farys - aanpak 2023-2027 uitrollen gestoeld op de doelstellingen van VMM									O			X					
9	SYNDUCTIS	Businessplan 2020-2025 verder uitwerken, synergiepartnership werken met een											O						X
10	Innovatie: circulair water	Invetten van innovatie rond water in uitvoering van de klimaatadaptatie - visieontwikkeling naar een hybride model									X								O
11	Simme technologie in rioolleidingen	Nieuwe technologieën in de renovatie van rioolleidingen introduceren									X								
12	Klimaatplan en duurzaamheid integreren in de bedrijfsvoering	Actualiseren en verder opvolgen Vorming voor FM-team, managementteam d.m.v. een partnership met Cifal	O			X													
13	CO ₂ -uitstoot	Opvolgen van de CO ₂ -uitstoot en acties initiëren om de uitstoot te verlagen Tevens dit ook op sectorniveau helpen opzetten															X		
14	Watertappunten	Watertappunten voorzien in sportaccommodaties w aar drinkflessen kunnen w orden opgevuld i.p.v. plastic flesjes mee te brengen Verruimen naar andere gemeenten en gemeentelijke locaties															X		
15	FM duurzame gebouwen	Pesticidenvrije grasmat: onkruidrobot Green Deal Sportdomeinen: biodiversiteit sportcomplex Kunstgrasveld: kurkinnulmateriaal en circulair aanleggen Toepassingen GRO verwerken in bestekteksten							O	O	O		X						
16	Laadinfrastructuur EV voertuigen	Laadinfrastructuur verdubbelen in eigen bedrijfsgebouwen en, Laadpalen bij w erknemers verder uitrollen									X								
17	Masterplan	Realisatie van duurzaam hoofdkantoor en technisch logistiek centrum							O	O	X		O						
18	Duurzaam in aankoopbeleid	In elk aankoopdossier maximaal duurzaamheid integreren Meebouwen aan een circulaire economie o.b.v. SDG-wiel								O	O			X					
19	Duurzaam klantenbeheer	Verder digitaliseren: online betalen, meer gebruikers, rpa, ...			X														
20	Duurzaam mobiliteitsbeleid	Model shift studie bij Traject kv bereikbaarheid van het nieuw hoofdgebouw									X		O			O			
21	Sociale doelen ondersteunen	Diverse goede doelen op verschillende manieren steunen (Join-for-Water) Innovatie en klimaatontwikkeling De samenwerking met Streekmotor 23 verlengd tot 2028																	X
22	Duurzaam personeelsbeleid	Globaal preventieplan Honoreren van relevante ervaring Aanwervingenbeleid hernieuwen en Opleiding Cifal			X	O	O					O							
23	Voorbereiding CSRD compliance	Opleiding, opzet en dubbele materialiteitsanalyse, Carbon Foot Print			X	O	O												
24	Kennisuitwisseling	Imago Educatief centrum WPC Internationale kennisuitwisseling/kennisdeling (Suez en PUB Singapore: digitaal meterproject en statisch ultrasone meters)	O			X													
25	ICT	Opleidingen cybeveiligheid				X													

Stropstraat 1
9000 Gent

T +32 78 35 99
www.Farys.be

